

Brusel 27. července 2021
(OR. en)

11082/21

DEVGEN 144
SUSTDEV 103
ACP 77
RELEX 698
ASIM 57
MAMA 133
COEST 189
COAFR 214
FIN 646

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	26. července 2021
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2021) 415 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A ÚČETNÍMU DVORU o řízení záručního fondu Evropského fondu pro udržitelný rozvoj

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2021) 415 final.

Příloha: COM(2021) 415 final

V Bruselu dne 26.7.2021
COM(2021) 415 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A ÚČETNÍMU DVORU

o řízení záručního fondu Evropského fondu pro udržitelný rozvoj

OBSAH

1. Úvod	2
2. Souvislosti prováděných operací	2
3. Řízení záručního fondu EFSD v roce 2020	3
3.1 Finanční řízení	3
3.2 Vývoj trhu	3
3.3 Složení a hlavní charakteristika portfolia	4
3.4 Výkonnost	5
4. Finanční účty	5
4.1 Finanční výkazy záručního fondu EFSD k 31. prosinci 2020	6
4.2 Poskytování prostředků	7
5. Posouzení adekvátnosti cílové částky a objemu záručního fondu EFSD	8

1. ÚVOD

Právním základem této zprávy je nařízení (EU) 2017/1601 („nařízení o EFSD“). V čl. 16 odst. 3 nařízení o EFSD se stanoví, že Komise předloží Evropskému parlamentu, Radě a Účetnímu dvoru zprávu o řízení záručního fondu Evropského fondu pro udržitelný rozvoj („EFSD“) v předchozím kalendářním roce, včetně posouzení přiměřenosti poskytování prostředků, objemu záručního fondu EFSD a nutnosti jeho doplnění.

2. SOUVISLOSTI PROVÁDĚNÝCH OPERACÍ

Fond EFSD je určen na financování operací v Africe a zemích v sousedství EU, včetně operací kombinování zdrojů a záruky EFSD.

Záruka EFSD je klíčový inovativní prvek, který se používá ke snížení rizik spojených s investicemi do udržitelného rozvoje v partnerských zemích, a pomáhá tak mobilizovat investice, podpořit udržitelný a inkluzivní hospodářský a sociální rozvoj, maximalizovat adicionalitu a umožnit získávání finančních prostředků skupinovým financováním ze soukromého sektoru. Záruka má sloužit jako mechanismus pro zmírnění rizika, který mobilizuje finanční prostředky soukromého sektoru a současně brání narušení trhu.

Záruka EFSD byla stanovena na celkovou částku 1,5 miliardy EUR krytou ze souhrnného rozpočtu Unie. Další příspěvky do záručního fondu EFSD zahrnovaly 50 milionů USD od Nadace Billa a Melindy Gatesových, 9,6 milionu EUR od Dánska, 300 000 EUR od České republiky a 100 000 EUR od Estonska.

Článkem 14 nařízení o EFSD se zřizuje záruční fond EFSD, který představuje likvidní rezervu, z níž jsou v případě čerpání záruky EFSD vyplaceny způsobilé partnerské strany. Unie poskytla 750 milionů EUR na pokrytí svých finančních závazků, což odpovídá 50 % závazků záruky EU.

Záruční fond EFSD byl fakticky zřízen v roce 2018. K 31. prosinci 2020 byla do fondu vyplacena částka 799 milionů EUR.

Komise poskytla informace o dosažených výsledcích záručního fondu EFSD v roce 2019 Evropskému parlamentu, Radě a Účetnímu dvoru ve zprávě o řízení záručního fondu¹.

¹ COM(2020) 346.

3. ŘÍZENÍ ZÁRUČNÍHO FONDU EFSD V ROCE 2020

3.1 Finanční řízení

Investiční portfolio záručního fondu EFSD je investováno podle zásad řízení stanovených v rozhodnutí Komise C(2017) 7693 ze dne 22. listopadu 2017, jímž byly rovněž schváleny obecné zásady pro správu aktiv záručního fondu EFSD.

Podle těchto zásad musí aktiva v investičním portfoliu zajišťovat dostatečnou likviditu, která je úměrná pravděpodobnému objemu čerpání záruk, a současně je třeba usilovat o optimalizaci míry výnosu a rizika, která je slučitelná se zachováním vysokého stupně bezpečnosti a stability.

Byly přijaty investiční strategie a strategie řízení rizik, jež zohledňují investiční cíle a tržní výhled. Cílem investičního přístupu byla širší diverzifikace v různých kategoriích aktiv s pevným výnosem.

3.2 Vývoj trhu

Vývoj trhu byl v roce 2020 ovlivněn především šířením onemocnění COVID-19, jeho ničivým dopadem na veřejné zdraví a světovou ekonomiku, a rychlou a silnou reakcí vlád a centrálních bank.

Na trzích s pevným výnosem začal rok v optimistickém duchu díky pokroku v rámci obchodních vztahů mezi USA a Čínou a celkově pozitivnímu nastavení ekonomiky. Desetiletý německý spolkový dluhopis (Bund) dosáhl v polovině ledna hodnoty $-0,16\%$, což byla nejvyšší úroveň v celém roce.

Později se v uvedeném roce více než polovina světové populace dotklo úplné omezení volného pohybu, neboť virus se stal jasnou hrozbou a vyvolal celosvětový šok jak na straně nabídky, tak na straně poptávky, především v oblasti služeb, které vyžadují přímý kontakt se zákazníkem. Finanční trhy na celém světě utrpěly náhlý otřes, a to společně s velkým nárůstem averze k riziku a volatility. Následná „honba za hotovostí“ přiměla mnoho investorů k rozprodeji aktiv pod cenou, což způsobilo narušení a ohrožení stability finančních trhů.

Akciové trhy se propadly a investoři se uchýlili k bezpečným aktivům, například k dluhopisu Bund, jehož výnos do poloviny března rychle klesl na roční minimum $-0,86\%$, a ke státním dluhopisům USA, jejichž výnos klesl na počátku března ještě výrazněji z důvodu dvou mimořádných snížení sazeb Federálního rezervního systému USA celkem o 150 bazických bodů. Výnosy pocházející z bezpečných investic poté zaznamenaly obrat a v tomto i v ostatních sektorech s pevným výnosem začaly v době tržní nejistoty a omezené likvidity stoupat. Dluhopis Bund se deset dní po dosažení svého ročního minima vrátil zpět na hodnotu $-0,20\%$. Rozpětí dalších evropských vládních dluhopisů vůči dluhopisu Bund se podstatně rozšířilo, stejně jako rozpětí všech ostatních tříd aktiv s pevným výnosem.

V zájmu obnovení důvěry zavedly vlády záchranné balíčky a centrální banky prováděly měnovou akomodaci (např. politické snížení sazeb a/nebo nákupy aktiv) v nebývalém rozsahu, což pomohlo uklidnit trhy a oživit oceňování aktiv. Po volatilním březnu se rozpětí od dubna stabilizovalo a začala klesat. Po oznámení bezprecedentních fiskálních balíčků ve světě i v Evropě, zejména 750 miliard EUR z nástroje Next Generation EU, stouply v červnu celkové úrovně výnosů, nicméně centrální banky pokračovaly v zajišťování příznivých podmínek financování, neboť přetrvávalo riziko nepříznivého vývoje. Po zbytek roku výnosy a rozpětí v eurozóně celkově postupně klesaly, zatímco důvěra investorů dále rostla z důvodu pokroku v očkování a výhledu dalšího fiskálního stimulu po amerických volbách v listopadu. Dluhopis Bund se ke konci roku nacházel na hodnotě $-0,57\%$.

I když se vývoj trhů s pevným výnosem vyznačoval velmi vysokou volatilitou, celkově nabídl atraktivní investiční příležitosti, které zase přispěly ke kladné návratnosti záručního fondu EFSD na konci roku.

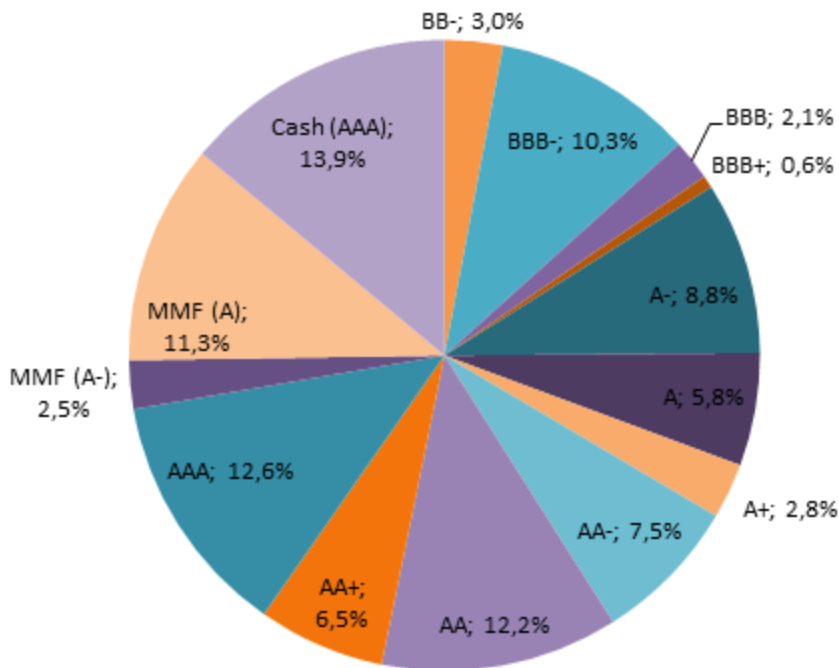
3.3 Složení a hlavní charakteristika portfolia

Správa aktiv v investičním portfoliu záručního fondu EFSD se řídí investiční strategií s cílem dosáhnout investičních cílů. Tato investiční strategie je vyjádřena ve formě referenční hodnoty, která stanoví orientační cílové přiděly pro různé kategorie vhodných finančních aktiv v portfoliu.

K prosinci 2020 bylo investiční portfolio složeno převážně z cenných papírů, jež vydaly suverénní subjekty, subsuverénní subjekty, nadnárodní subjekty a agentury (SSA) a zahraniční vlády (46 % tržní hodnoty oproti referenční hodnotě 52 %), nezajištěných dluhopisů korporací a finančních institucí (14 % tržní hodnoty oproti referenční hodnotě 18 %) a z krytých dluhopisů (14 % tržní hodnoty oproti referenční hodnotě 0 %). Zbývající část byla alokována zejména do fondů peněžního trhu.

Na konci roku 2020 byl podíl dluhopisů, které jsou v souladu s environmentálními, sociálními a správními kritérii, 12 %.

Durace portfolia na konci roku 2020 činila 2,41 roku a úvěrová hodnocení cenných papírů EFSD jsou rozdělena takto:

Většina portfolia je investována do likvidních cenných papírů a nástrojů peněžního trhu, přičemž splatnost přiměřené části (32 % celkové hodnoty portfolia) je kratší než dvanáct měsíců.

Profil portfolia z hlediska durace, úvěrového rizika a likvidity byl kalibrován podle peněžních toků, jež by podle odhadů měly plynout z operací EFSD v rámci záruky EU (např. podle předpokládaných případů čerpání záruky a příjmů).

3.4 Výkonnost

Roční výkonnost se vypočítává jako časově vážená, aby se vyloučil vliv velikosti portfolia.

V tržním prostředí, které se vyznačovalo volatilitou plynoucí ze zdravotní situace a historicky nízkými výnosy, dosáhl záruční fond v roce 2020 roční absolutní výkonnosti 0,734 % (časově vážená výkonnost před odečtením nákladů a poplatků). Tato návratnost je v souladu s roční výkonností referenční hodnoty EFSD (0,507 %). Výkonnost referenční hodnoty a portfolia v roce 2020 však byla z velké části stimulována kladnou výnosovou křivkou. Vzhledem k historicky nízkým úrovním, jichž dosáhly výnosy EU, by portfolio mohlo být v příštích letech negativně ovlivněno opačným pohybem křivky (tj. rostoucí výnos).

4. FINANČNÍ ÚČTY

Finanční údaje o záručním fondu EFSD jsou uvedeny níže. V roce 2020 nebyla čerpána žádná záruka EFSD.

4.1 Finanční výkazy záručního fondu EFSD k 31. prosinci 2020

Čistá aktiva záručního fondu dosahovala k 31. prosinci 2017 hodnoty 804,12 milionu EUR. Aktiva sestávala z portfolia investičních cenných papírů, které je klasifikováno jako realizovatelné (692,00 milionu EUR) a z peněžních prostředků (112,12 milionu EUR).

Pokud jde o výkaz o finanční výkonnosti záručního fondu EFSD za rok 2020, sledované období bylo zakončeno hospodářským výsledkem ve výši –0,62 milionu EUR. Hlavním důvodem byly záporné úroky z držby peněz a cenných papírů (–1,04 milionu EUR), které mohly být jen částečně kompenzovány realizovanými zisky z prodeje cenných papírů a příjmy ze zapůjčení cenných papírů (0,42 milionu EUR). Nerealizovaný kapitálový zisk a ztráty z pozic, které se na konci roku 2020 stále nacházely v záručním fondu EFSD, byly zohledněny pouze v ocenění pozic, nikoli však v ekonomickém výsledku. Výkonnost záručního fondu EFSD včetně nerealizovaného kapitálového zisku a ztrát je uvedena v bodě 3.4.

Výkaz o finanční výkonnosti za rok končící 31. prosincem 2020

(částky vyjádřené v eurech, v závorkách – náklady/ztráty, bez závorek – příjmy/zisky)

	2020	2019
	EUR	EUR
Výnosy z provozní činnosti	—	—
Náklady na provozní činnost	—	—
Jiné náklady na provozní činnost	(15 000)	15 000
<i>Odměny za audit</i>	(15 000)	(15 000)
VÝSLEDEK Z PROVOZNÍ ČINNOSTI	(15 000)	(15 000)
Finanční příjmy	415 918	188 403
Úrokové výnosy z:	152 600	(54 689)
<i>peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů</i>	—	—
<i>realizovatelných aktiv</i>	152 600	(54 689)
<i>jiných úrokových výnosů</i>	—	—
Realizované zisky z prodeje realizovatelných aktiv	250 985	240 839
Příjmy ze zapůjčení cenných papírů	12 333	2 253
Finanční náklady	(1 024 364)	(448 536)
Úrokové náklady z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	(197 065)	(404 272)
Realizované ztráty z prodeje realizovatelných aktiv	(727 658)	(15)
Poplatky za úschovu a jiné finanční náklady	(99 641)	(44 249)
FINANČNÍ VÝSLEDEK	(608 446)	(260 133)
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ ROK	(623 446)	(275 133)

Rozvaha k 31. prosinci 2020

(částky vyjádřené v eurech, v závorkách – náklady/ztráty, bez závorek – příjmy/zisky)

AKTIVA

	31. prosince 2020	31. prosince 2019
	EUR	EUR
DLOUHODOBÁ AKTIVA	435 238 107	348 061 980
Realizovatelná finanční aktiva	435 238 107	348 061 980
KRÁTKODOBÁ AKTIVA	368 878 530	251 527 281
Realizovatelná finanční aktiva	256 757 770	246 643 539
Pohledávky (tj. poplatky za zapůjčení cenných papírů)	2 197	1 595
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	112 118 563	4 882 147
<i>Běžné účty</i>	<i>112 166 318</i>	<i>4 885 215</i>
<i>Naběhlý úrok z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů</i>	<i>(47 755)</i>	<i>(3 068)</i>
AKTIVA CELKEM	804 116 637	599 589 261

ČISTÁ AKTIVA A ZÁVAZKY

	31. prosince 2020	31. prosince 2019
	EUR	EUR
ČISTÁ AKTIVA	804 091 888	599 567 587
Příspěvek z rozpočtu EU	798 968 935	600 100 000
Fond z přecenění na reálnou hodnotu	6 090 099	(188 713)
Nerozdělený zisk	(343 700)	(68 567)
Výsledek hospodaření za daný rozpočtový rok	(623 446)	(275 133)
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	24 749	21 674
Ostatní závazky	24 749	21 674
ČISTÁ AKTIVA A ZÁVAZKY CELKEM	804 116 637	599 589 261

4.2 Poskytování prostředků

Záruční fond EFSD získává prostředky z rozpočtu Unie a z Evropského rozvojového fondu (ERF). Ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020 je záruční fond EFSD financován z těchto zdrojů: 400 000 000 EUR z obecné rezervy ERF a 350 000 000 EUR ze souhrnného rozpočtu Unie. Záruční fond EFSD může být rovněž financován dobrovolnými příspěvky členských států a jiných přispěvatelů, návratností investovaných zdrojů a částkami zpětně získanými od dlužníků v selhání. Další příspěvky v celkové výši přibližně 49 milionů EUR poskytly Estonsko, Česká republika, Dánsko a Nadace Billa a Melindy Gatesových².

Záruční fond byl zřízen v roce 2018. K 31. prosinci 2020 dosáhly celkové platby vyplacené z finančních prostředků Unie (souhrnný rozpočet EU i ERF) do záručního fondu, navýšené

² Estonsko: 100 000 EUR, Česká republika: 300 000 EUR, Dánsko: 9,4 mil. EUR, Nadace Billa a Melindy Gatesových: 39,2 mil. EUR (50 milionů USD).

o dobrovolné příspěvky, částky 799 milionů EUR. Do konce roku 2020 nebyla čerpána žádná záruka EFSD.

5. POSOUZENÍ ADEKVÁTNOSTI CÍLOVÉ ČÁSTKY A OBJEMU ZÁRUČNÍHO FONDU EFSD

Nařízení o EFSD stanoví cílovou částku záručního fondu EFSD na 50 % celkových závazků záruky EFSD krytých ze souhrnného rozpočtu Unie. Další dobrovolné příspěvky členských států a jiných příspěvatelů jsou poskytovány ve výši 100 %. Aktuální objem čistých aktiv v rámci záruky EFSD činí 804 milionů EUR.

K 31. prosinci 2020 bylo s deseti finančními institucemi uzavřeno celkem osmnáct dohod o záruce EFSD ve výši 1,549 miliardy EUR, což v důsledku dalších příspěvků od dárců vedlo k překročení původní kapacity této záruky. Cílem EFSD je řešit selhání trhu a nepříznivé investiční podmínky a podpořit financování ze soukromého sektoru. Vzhledem k šíření virového onemocnění COVID-19 po celém světě se Komise v průběhu roku 2020 rozhodla použít záruční fond EFSD jako nástroj na pomoc partnerským zemím pro překonání krize. To znamenalo, že se záruka EFSD musela rychle přizpůsobit ekonomickým potřebám, které vyvolala celosvětová pandemie, a zaměřit se na mikropodniky, malé a střední podniky, financování v místní měně a na podporu odvětví zdravotnictví. Dříve uzavřené dohody týkající se mikropodniků, malých a středních podniků byly navýšeny a byly sjednány a podepsány nové dohody. Mimořádně důležitý posun představovala nová dohoda s cílem poskytnout partnerským zemím 400 milionů EUR na financování distribuce očkovacích látek proti onemocnění COVID-19.

Komise je coby správce záruky EFSD a souvisejícího záručního fondu odpovědná za udržení požadované úrovně likvidní rezervy. Komisi je nápomocna skupina pro technické posouzení záruky (skupina G-TAG), kterou tvoří odborníci na úvěrové riziko z několika evropských finančních institucí. Úlohou této skupiny je poskytovat nezávislé a nestranné technické odborné poradenství v záležitostech bankovníctví, včetně monitorování rizik během provádění projektů, které záruku využívají.

Z hodnocení skupiny G-TAG ve stanovisku z ledna 2021 vyplývá, že podle průměrného scénáře je pravděpodobnost vyčerpání fondu EFSD za celou dobu jeho životnosti (která se odhaduje přibližně na 19 let) na základě údajů z prosince 2020 za předpokladu průměrné hodnoty cenové subvence ve výši 75 % pohodlně pod hranicí přípustné odchylky rizik EFSD ve výši 10 %. Totéž platí v případě průměrného scénáře za předpokladu 100% cenové subvence a je to v souladu s hranicí stanovenou v pokynech k řízení rizik záruky EFSD. V případě vysoce rizikového scénáře za předpokladu subvencí poplatků ve výši 75 % nebo 100 % však bude přípustná odchylka rizik EFSD překročena. Pravděpodobnost vyčerpání fondu EFSD v časovém horizontu jednoho roku za předpokladu subvencí poplatků ve výši 75 % nebo 100 % činí méně než 0,02 %.